

รายงานการวิจัยเรื่อง

ความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือ

น.อ.หญิง ผศ. ยุวดี เปรมวิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

การวิจัยเรื่อง ความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือ เป็นผลงานการวิจัยของ น.อ.หญิง ผศ. ยุวดี เปรมวิชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ โดยโรงเรียนนายเรือ อนุมัติให้ทำการวิจัยนี้ ตามอนุมัติทำบันทึก บก.ร.ร.นร.(กำลังพล โทร. ๕๓๙๗๖) ที่ต่อ กพ.ร.ร.นร. เลขรับ ๓๓๓๐/๕๑ เรื่อง ขออนุมัติทำงานวิจัยและขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการทำการวิจัย ลง ๒๖ ธ.ค.๕๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดง ระดับความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือ พร้อมทั้งเปรียบเทียบระดับความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือกับค่ามาตรฐานของบุคคลทั่วไป และเปรียบเทียบระดับความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือแต่ละชั้นปี และวิเคราะห์ว่า การที่นักเรียนนายเรือศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อลักษณะความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยคือนักเรียนนายเรือจำนวน ๑๕๐ คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวง สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๓ ประกอบด้วยลักษณะ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข แต่ละด้านมีปัจจัยย่อย รวม ๙ ปัจจัยย่อย โดย ด้านดี ประกอบด้วยปัจจัย ย่อย ๓ ปัจจัยย่อย ด้านเก่ง ประกอบด้วยปัจจัย ย่อย ๓ ปัจจัยย่อย ด้านสุข ประกอบด้วยปัจจัย ย่อย ๓ ปัจจัยย่อย

ด้านเก่ง ประกอบด้วย มีแรงจูงใจ ตัดสินและ แก้ปัญหา สัมพันธภาพ ด้านสุข ประกอบด้วย ภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สถิติพรรณนา และ สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ ใคสแควร์ ผลการศึกษา พบว่ามีจำนวน นักเรียนนายเรือที่มีลักษณะด้านดีในระดับ มาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐาน เป็นจำนวนร้อยละ ๘๑.๕๗ ของนักเรียนทั้งหมด มีลักษณะ ด้านเก่งในระดับมาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐาน เป็นจำนวนร้อยละ ๘๒.๗ ของนักเรียนทั้งหมด และมีลักษณะด้านสุขในเกณฑ์มาตรฐานและสูง กว่ามาตรฐาน เป็นจำนวนร้อยละ ๘๒.๕ ของ นักเรียนนายเรือทั้งหมด หรือโดยเฉลี่ยมีจำนวน นักเรียนนายเรือ ที่มีลักษณะความเก่ง ดี และมีสุข อยู่ในระดับมาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐานเป็น

จำนวนประมาณร้อยละ ๘๘.๙๒ ของจำนวนนักเรียนนายเรือทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับระดับความเก่ง ดี และมีสุข ของคนปกติ พบว่านักเรียนนายเรือเป็นผู้มีระดับความเก่ง ดี และมีสุข สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของคนปกติ โดยปัจจัยย่อยที่นักเรียนนายเรือมีระดับสูงกว่าบุคคลปกติมากที่สุด

เป็นปัจจัยย่อยในด้านดี คือ “ควบคุมตนเอง” และเปรียบเทียบตามชั้นปีของนักเรียนนายเรือแต่ละชั้นปี พบ ว่านักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และ ชั้นปีที่ ๓ มีระดับของปัจจัยย่อย “สัมพันธภาพ” เท่าเทียมกันทุกชั้นปีและชั้นปีที่ศึกษาไม่มีผลต่อระดับของปัจจัยย่อย สัมพันธภาพ

ที่มาของการวิจัย

การปฏิรูปการศึกษา มีแนวทางมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้คนเก่ง-ดี-มีสุข และเมื่อประกอบกับมาตรา ๒๙ แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กล่าวว่า... “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมชุมชนอื่นๆ ร่วมกัน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน...” เป็นการสรุปถึงวัตถุประสงค์ปลายทางของการศึกษาว่าการศึกษาคือต้องทำให้จุดหมายปลายทางคือชุมชนเกิดความเข้มแข็ง จึงจะเป็นความหมายของการศึกษาที่สมบูรณ์แบบ

สถาบันระดับอุดมศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความรู้อุดม มีบุคลากรระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย เทคนิควิธีทางวิชาการชั้นสูง เป็นแหล่งทำยสุดของการคิดการศึกษาค้นคว้าของบัณฑิต มีความสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ให้เข้าสู่ชุมชน และสังคม ให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อเข้าไปช่วยแก้ปัญหาหรือมีส่วนเข้าไปช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาขึ้นในชุมชนได้อย่างมากที่สุดกว่าสถาบันระดับอื่นๆ ดังนั้นหน้าที่สร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาก็คือแหล่งเริ่มต้นของการเชื่อมโยงสังคมชุมชนให้เป็นสังคมชุมชนที่มีความรู้ มีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน ผู้สอนหรือครูอาจารย์เป็นผู้จัดการให้เกิดการเรียนรู้ ศูนย์กลางของการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงอยู่ที่ผู้เรียนมิใช่ผู้สอน กลไกของการเรียนรู้ เริ่มต้นจากการรับข้อมูล จากสิ่งเร้าภายนอกและ ภายในร่างกาย ผ่านประสาท รับรู้ทั้ง ๕ อย่าง คือ ตา หู จมูก ลิ้น และ กาย เข้าสู่สมองและจิต จิตที่ทุกข์หรือจิตที่สุข จะมีผลควบคู่ไปกับข้อมูลที่ได้รับเข้ามาจะประทับในความทรงจำได้รวดเร็วและทนนานกว่าข้อมูลอื่น พื้นฐานการเรียนรู้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงของชีวิตโดยธรรมชาติ ถ้ามนุษย์ถูกบังคับหรือถูกสั่งให้ทำกิจกรรมอันใด โดยตนเองไม่รู้ที่มาที่ไปของกิจกรรมนั้น เขาผู้นั้นย่อมไม่มีความสุขที่จะทำกิจกรรมนั้น จึงทำกิจกรรมอย่างเสียไม่ได้ ขาดความเอาใจใส่ ขาดความใช้ความคิด ใช้เหตุผล และถ้าถูกสั่งให้ทำหรือถูกบังคับให้รับฟังแต่เพียงอย่างเดียวเป็นระยะเวลาอันนานก็จะขาดความสามารถที่จะคิดได้ด้วยตนเอง

ขาดความสามารถและความมั่นใจที่จะทำกิจการงานของตนเอง การเรียนรู้จะกลายเป็นการเรียนรู้แบบ
ฝืนทน พยายามหาหนทางนอกกรอบแบบการเรียนรู้ที่แท้จริงเพียงเพื่อให้สอบได้เท่านั้น

โรงเรียนนายเรือเป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทางระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงกลาโหม มี
ฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัยของรัฐ การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอน
ระดับอุดมศึกษา เป็นไปในแนวทางเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ คือผลิตบัณฑิตให้ก้าวไปสู่การเป็น
ผู้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข เชื่อมโยงสังคมชุมชนให้เป็นสังคมชุมชนที่มี
ความรู้ มีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนายเรือจึงอยู่ภายใต้
หลักการ เก่ง ดี และมีสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ เช่นกัน ซึ่งการจัดระบบ
การบริหารองค์กรของโรงเรียนนายเรือให้ได้ผลผลิตเป็นนายทหารเรือที่ เก่ง ดี และมีสุข นั้น มิใช่การ
สอบคัดเลือกให้ได้นักเรียนชั้นมัธยมที่เรียนเก่งเข้ามาศึกษาเท่านั้น การจัดระบบในองค์กรควรประกอบ
กันหลายส่วนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตเป็นนายทหารเรือ ต้องประกอบทั้งการบริหารจัดการองค์กร
ยุทธศาสตร์องค์กร การพัฒนาบุคลากร ฯลฯ เปรียบได้กับ กระบวนการผลิตสินค้า โดยสินค้าที่
โรงเรียนนายเรือผลิตคือนายทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพเรือ กระบวนการผลิตนายทหารชั้นสัญญา
บัตรของกองทัพเรือที่โรงเรียนนายเรือดำเนินการอยู่ ถ้าจำแนกเป็นระบบสนับสนุน และระบบหลักใน
การผลิตนักเรียนนายเรือที่ เก่ง ดี และมีสุข โดยระบบสนับสนุนได้แก่ระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
โรงเรียนนายเรือทั้งหมด ส่วนระบบหลักเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงเช่นเดียวกับระบบหลักใน
การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการดูแล
ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียนนายเรือ และระบบกิจกรรมของนักเรียนนายเรือ

ในทางธรรมชาติถึงหากแม้องค์กรมีการจัดการครบถ้วนทุกระบบแล้ว ก็ยังเกิดปัญหาว่า
คุณภาพบัณฑิตจะได้เก่ง ดี และมีสุข หรือไม่ และสงสัยต่อไปว่าถ้าบัณฑิตเก่ง ดี และมีสุข แล้วจะมี
ระดับความเก่ง ดี และมีสุข เพียงใด หรือในทางกลับกันองค์กรอาจย้อนกลับใช้ระดับความเก่ง ดี และ
มีสุขของบัณฑิตเป็นดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ของการจัดการระบบขององค์กร โดยดูจากค่าระดับความเก่ง
ดี และมีสุข อาจนำไปให้องค์กรพบปัจจัยการจัดการองค์กรที่ไม่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ที่ดูเหมือนไม่
เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่นพบความไม่สมบูรณ์ของระบบสนับสนุนทั้ง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง
กับการเรียนการสอน แต่ทุก ๆ ปัจจัยประกอบเป็นหน้าที่ของการให้การศึกษาของสถาบันการศึกษา
ทั้งสิ้น โรงเรียนนายเรือเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการระบบขององค์กรละเอียดกว่า
สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพราะนักเรียนนายเรือเป็นนักเรียนที่อยู่ประจำในโรงเรียน
ระบบหลักของการเรียนการสอนประกอบด้วยระบบการปกครองดูแลนอกเวลาเรียนด้วย ประกอบกับ
ตารางกิจกรรมที่เต็มเวลาตั้งแต่เช้าถึงเข้านอน การปรับปรุงพัฒนาด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ของ
โรงเรียนนายเรือจึงต้องมีพื้นฐานมาจากความเก่ง-ดี-และมีสุขของนักเรียนนายเรือ การศึกษาข้อมูล
ด้าน ความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนนายเรือควรทำการศึกษาเพื่อ

ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วจึงกำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ของโรงเรียนนายเรือเพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจังต่อไป

ในด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนนายเรือ พบปัญหาหนึ่ง คือมีจำนวนนักเรียนชั้นปีที่ ๑ สอบตกซ้ำชั้นเป็นจำนวนมากขึ้นถึงกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนนักเรียนชั้นปีที่ ๑ ทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่นักเรียนผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือที่มีผู้สมัครสอบเกือบ ๒๐,๐๐๐ คน แต่คัดเลือกไว้เพียงไม่ถึง ๗๐ คน ทุกคนควรเป็นผู้ที่มีสติปัญญาและความรู้ความสามารถดี โรงเรียนนายเรือจึงมีการปรับกระบวนการขั้นตอนด้านการจัดการเรียนการสอนหลายด้าน ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร การให้การสนับสนุนสื่อการสอน และการพัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็น "บริบทภายนอก" ของการเรียนการสอน ซึ่งสามารถมองเห็นผลของการปรับปรุงได้ชัดเจน เช่น ทุกวันนี้ แต่ยังมี "บริบทภายใน" ของการเรียนการสอนซึ่งเป็นนามธรรมอยู่อีกมาก ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียน สภาพจิตใจของผู้เรียน ขวัญกำลังใจผู้สอน เป็นต้น เพราะเป็นพื้นฐานขององค์กรในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งคนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์กร การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยทางด้านกำลังคนเป็นสำคัญ เช่นการบริหารเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรก็จะส่งผลต่อความเจริญเติบโตขององค์กร สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม การที่องค์กรใดจะบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องปฏิบัติตามภารกิจ หน้าที่ของการบริหารงานให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนการจัดคนเข้าทำงาน ขณะปฏิบัติงาน และที่สำคัญองค์กรต้องบำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากร ซึ่งจะต้องกระทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การศึกษาความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือ จึงเป็นการศึกษาบริบทภายในของการเรียนการสอนขั้นต้น คือศึกษา "คน" ในระบบของการเรียนการสอน ได้แก่ นักเรียนนายเรือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางขั้นแรกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) ของสังคม ให้เป็นสังคมที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อให้สังคมประเทศชาติเป็นสังคมที่มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อแสดงระดับความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือ
๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือกับค่ามาตรฐานของบุคคลทั่วไป
๓. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือแต่ละชั้นปี และวิเคราะห์ว่าการที่นักเรียนนายเรือศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อลักษณะความเก่ง ดี และมีสุข ของนักเรียนนายเรือหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยคือนักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น ๑๙๘ นาย ใช้นักเรียนนายเรือทั้งหมด ๑๙๘ คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๓ จำนวน ๕๒ ข้อ ประกอบด้วยข้อถาม ๓ ด้าน แต่ละด้านมีข้อถามย่อยดังนี้

(๑) ด้านดี จำนวน ๑๘ ข้อถาม ประกอบด้วย

(๑.๑) ควบคุมตนเอง ๖ ข้อถาม

(๑.๒) เห็นใจผู้อื่น ๖ ข้อถาม

(๑.๓) รับผิดชอบ ๖ ข้อถาม

(๒) ด้านเก่ง จำนวน ๑๘ ข้อถาม ประกอบด้วย

(๒.๑) มีแรงจูงใจ ๖ ข้อถาม

(๒.๒) ตัดสินใจและแก้ปัญหา ๖ ข้อถาม

(๒.๓) สัมพันธภาพ ๖ ข้อถาม

(๓) ด้านสุข จำนวน ๑๖ ข้อถาม ประกอบด้วย

(๓.๑) ภูมิใจในตนเอง ๔ ข้อถาม

(๓.๒) พอใจในชีวิต ๖ ข้อถาม

(๓.๓) สุขสงบทางใจ ๖ ข้อถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนนายเรือ โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๓

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และเปรียบเทียบระดับความเก่ง ดี และมีสุข โดยสถิติ ANOVA (Analysis of Variance) และใช้สถิติ Chi-Square (χ^2) วิเคราะห์ว่าชั้นปีที่ศึกษาของนักเรียนนายเรือมีผลต่อระดับความเก่ง ดี และมีสุข หรือไม่

ผลการวิจัย

๑. โดยเฉลี่ยมีจำนวนนักเรียนนายเรือ ที่มีลักษณะความเก่ง ดี และมีสุข อยู่ในระดับมาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐานเป็นจำนวนประมาณร้อยละ ๘๘.๘๒ ของจำนวนนักเรียนนายเรือทั้งหมด จำแนกดังนี้จำนวนนักเรียนนายเรือที่มีลักษณะด้านดีในระดับมาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐาน เป็นจำนวนร้อยละ ๘๑.๕๗ ของนักเรียนทั้งหมด มีลักษณะด้านเก่งในระดับมาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐาน เป็นจำนวนร้อยละ ๘๒.๗ ของนักเรียนทั้งหมด และมีลักษณะด้านสุขในเกณฑ์มาตรฐานและสูงกว่ามาตรฐาน

เป็นจำนวนร้อยละ ๙๒.๕ ของนักเรียนนายเรือทั้งหมด

๒. เมื่อเปรียบเทียบกับคนปกติ พบว่านักเรียนนายเรือเป็นผู้มีระดับความเก่ง ดี และมีสุขสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของคนปกติ โดยปัจจัยย่อยที่นักเรียนนายเรือมีระดับสูงกว่าบุคคลปกติมากที่สุด เป็นปัจจัยย่อยในด้านดี คือ "ควบคุมตนเอง" (Self-Regulation) และเปรียบเทียบตามชั้นปีของนักเรียนนายเรือแต่ละชั้นปี พบว่านักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และ ชั้นปีที่ ๓ มีระดับของปัจจัยย่อย "สัมพันธภาพ"(Social Skill) เท่าเทียมกันทุกชั้นปี

๓. ชั้นปีที่ศึกษามีผลต่อระดับของปัจจัยย่อยทุกปัจจัย โดยยิ่งชั้นปีสูงขึ้นระดับของปัจจัยย่อยทุกปัจจัยยิ่งลดลง ยกเว้น ปัจจัยสัมพันธภาพ ที่ไม่ขึ้นกับชั้นปีที่ศึกษา

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

๑. งานวิจัยนี้พบว่า ความ เก่ง ดี และมีสุขที่นักเรียนนายเรือมีอยู่สูงนั้น ขึ้นกับชั้นปีที่ศึกษา แต่ยิ่งชั้นปีสูงขึ้นระดับความ เก่ง ดี และมีสุขยิ่งลดลง เมื่อประกอบกับงานวิจัยของ อรพินธุ์ โสวัณณะ (๒๕๔๖) ที่ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คือ การที่เคยได้รับประกาศเกียรติคุณ จึงควรพัฒนาจากนักเรียนนายเรือชั้นสูงให้มีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น โดยเริ่มที่กิจกรรมที่มีการประกาศเกียรติคุณ ให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะการศึกษานี้พบว่าระดับความภาคภูมิใจของนักเรียนนายเรือถึงจะสูงกว่าคนปกติ แต่มีความแตกต่างจากเกณฑ์ปกติน้อยกว่าความแตกต่างของปัจจัยอื่น

๒. การจัดให้มีกิจกรรมที่มีการประกาศเกียรติคุณ สร้างให้เกิดความภาคภูมิใจ ควรสร้างกิจกรรมในโรงเรียนนายเรือขึ้นก่อน โดยอาจเริ่มจากกิจกรรมในโรงเรียนนายเรือให้นักเรียนได้มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับครู-อาจารย์ และนายทหารปกครอง หรือผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความมั่นใจ แล้วจึงขยายไปเป็นกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสถานศึกษาอื่นๆ

๓. การส่งเสริมความภาคภูมิใจ ที่ทำได้จากในตัวนักเรียนนายเรือเอง ดังนี้
ศูนย์สุขภาพฟรอนก์ แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นอาริโซนา (Fronke Health Center Northern Arizona University) (จาก <http://www.nua.edu>) เสนอขั้นตอนการส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองดังนี้

- (๑) มองตนเองในเรื่องที่ดี ๆ เช่น จุดเด่นทางร่างกาย หรือ การเรียน
- (๒) ฝึกสร้างความรู้สึกพอใจในตนเอง ไม่พยายามเทียบกับผู้อื่นที่เด่นกว่า
- (๓) มุ่งหาความสำเร็จ ชื่นชมกับความสำเร็จของตนไม่ว่ามากหรือน้อย
- (๔) เลือกปฏิบัติในช่องทางที่คิดว่าทำแล้วจะสำเร็จแน่นอน ขณะเดียวกันก็ศึกษาถึงความล้มเหลวด้วย

- (๕) เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงและยอมรับความเป็นจริงว่า ทุกสิ่งไม่มีอะไรที่สมบูรณ์แบบ ไม่ตำหนิสิ่งที่ทำผิดพลาดไป ให้โอกาสต่อเรื่องที่จะทำได้ และยอมรับตนเอง
- (๖) รู้จักการหัวเราะต่อสิ่งที่ทำไปแล้วไม่สมหวังในอดีต ใช้อดีตให้เป็นโอกาสในการจูงใจภายใน เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้ตัวเอง
- (๗) มีวิสัยทัศน์เรื่องความสำเร็จ
- (๘) ดูแลสุขภาพ กินดี พักผ่อนดี ออกกำลังกาย เรียนรู้การเล่นต่างๆ
- (๙) ให้อภัยตัวเองและผู้อื่นจนตระหนักว่าแต่ละคนไม่เหมือนกัน
- (๑๐) ระลึกถึงปัญหาสมัยเด็ก(ถ้ามี) พยายามช่วยเหลือแก้ปัญหาให้แก่เด็ก ๆ ที่มีปัญหาแบบที่เคยเป็น

๔. ครู อาจารย์ และนายทหารปกครอง สามารถเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้นักเรียนนายเรือ ดังนี้ (จาก อุษณีย์ เทพวรชัยและคณะ, ๒๕๔๕.)

- (๑) สอนนักศึกษาแบบรวมกันโดยไม่มีการแบ่งกลุ่มตามความสามารถ พยายามช่วยนักศึกษาที่ไม่เก่งด้วยวิธีพิเศษกว่าคนอื่น ๆ
- (๒) สร้างบรรยากาศให้มีความเคารพระหว่างครูและนักเรียน
- (๓) แจ้งความคาดหวังที่สูงตั้งไว้ให้นักศึกษาทราบ
- (๔) พูดแต่เรื่องที่นักศึกษาทำได้
- (๕) เน้นนักศึกษาด้วยข้อความที่ดี ๆ ทุก ๆ วัน
- (๖) ยิ้ม สัมผัสและใช้คำพูดที่กรุณา กับนักศึกษา
- (๗) จัดโอกาสแห่งความสำเร็จให้นักศึกษา
- (๘) มีการติดต่อสื่อสารระหว่างครูและนักศึกษา
- (๙) แสดงความชื่นชมยินดี ด้วยคำพูดที่กระตุ้นจูงใจ
- (๑๐) จัดโอกาสให้นักศึกษามีการตัดสินใจ
- (๑๑) จัดโอกาสให้นักศึกษาประเมินกันเอง ตั้งคำถามกันเอง

๕. การวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนะว่าโรงเรียนนายเรือควรจัดกิจกรรมเสริมสร้าง ความภาคภูมิใจให้นักเรียนนายเรือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติปัจจุบันที่จัดให้นักเรียนนายเรือมีการเรียนในวันเสาร์เพิ่มอีก ๑ วัน ดังนั้นกิจกรรมเสริมสร้าง ความภาคภูมิใจ ดังกล่าวอาจจะทำในวันเสาร์ได้ เพราะการเสริมกิจกรรมเหล่านี้จะแตกต่างจากการเรียนวิชาการ หรือการฝึกทหารที่จำเจจากวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยกิจกรรมเหล่านี้ผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น งบประมาณในการจัดกิจกรรมการปกครองดูแลนักเรียนในวันหยุดราชการ การบริการสวัสดิการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอาหาร ด้านเสื้อผ้าที่นักเรียนนายเรือต้องใช้ชีวิตเพิ่มขึ้นอีก ๑ วันต่อสัปดาห์ หรือเพิ่มประมาณเกือบ ๑๕% ของแต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันที่จัดให้นักเรียนนายเรือมีการเรียนในวันเสาร์ยังดำเนินการไม่ครบทั้งระบบเกิด ปัญหา

ด้านงบประมาณค่าอาหาร และปัญหาด้านความเป็นอยู่ของนักเรียน ปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติต่าง ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอน ที่จัดให้นักเรียนนายเรือมีการเรียนในวันเสาร์เพิ่มอีก ๑ วันนี้ ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรทำการวิจัยประเมินผลการปฏิบัติดังกล่าว ที่จัดให้นักเรียนนายเรือมีการเรียนในวันเสาร์เพิ่มอีก ๑ วัน ต่อไป

๖. การส่งเสริมลักษณะของความเก่ง ดี และมีสุข ทำให้โรงเรียนนายเรืออาจต้องมีกิจกรรมหรือโครงการเพิ่มมากขึ้น ควรมีการให้ความรู้ด้านการจัดทำโครงการตามระบบบริหารโครงการคุณภาพ (PDCA) แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถมองภาพโครงการได้ทั้งระบบอย่างสมบูรณ์ ประกอบกับให้มีการประเมินผลเมื่อโครงการหรือกิจกรรมนั้นเสร็จสิ้น หรือกำลังดำเนินการเป็นระยะ ๆ และส่งเสริมให้มีการเขียนหรือบันทึกโครงการที่ดำเนินการแล้วไว้เป็นเอกสารหลักฐานเพื่อให้คณะอื่น ๆ ได้ศึกษาวิธีปฏิบัติ และปัญหาข้อขัดข้องที่ผ่านมา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นหลักฐานของการจัดการความรู้ได้อีกประการหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ ๑๒ - ๖๐ ปี. กรุงเทพฯ : วงศ์กมลโปรดักชั่น. ๒๕๔๔.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. ๒๕๔๒.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๒.
- ยุวดี เปรมวิชัย , น.อ.หญิง. เอกสารรายงานวิจัยเรื่อง ความเก่ง ดี และมีสุขของนักเรียนนายเรือ. สมุทรปราการ : ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ, ๒๕๒๒.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (มีนาคม ๒๕๔๒). มศว.สร้างชุดข้อสอบวัดอ็คิวประเมินผลอารมณ์นักเรียนไทย. วารสารมาตรฐานการศึกษา, หน้า ๒๑ - ๒๖.
- อุษณีย์ เทพรชัย และคณะ. กิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นักศึกษาพยาบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๘.